

INSPANNINGSBENAUWDHEID

Het is voor kleine kinderen met astma lastig om aan te geven hoe benauwd ze zijn. Om erachter te komen hoe het ervoor staat met hun luchtwegen en longen test kinderarts Boony Thio zijn patiëntjes op een speciale manier.

door Yldiz Huinink - foto Charel van Tendeloo

Snakken naar *adem*

Wie Robine (5) nu ziet kan zich maar moeilijk voorstellen dat ze vorig jaar zo ontzettend ziek was. Het vrolijke blonde meisje springt zonder moeite minutenlang op het luchtkussen. Haar ouders kijken trots. „Dit was vorig jaar ondenkbaar”, vertelt Robine's moeder. „Ze is heel veel ziek geweest. Haar astma was zo erg dat ze naar adem snakten en meerdere keren wekenlang is opgenomen. Afschuwelijk om te zien.” Robine is een van de patiënten van kinderlongarts Boony Thio van Medisch Spectrum Twente, gespecialiseerd in astma en inspanningsbenauwdheid. Omdat het moeilijk is voor kinderen om duidelijk aan te geven hoe benauwd ze zijn en wanneer ze weinig lucht krijgen heeft Thio samen met sportarts Jean Driessen van Ocon Sport in Hengelo een longfunctietest ontwikkeld. Om te beginnen wordt de longcapaciteit getest in rust, vervolgens gaan de jongens en meisjes naar een speciaal geklimatiseerde (koude en droge) ruimte waar ze zich zes minuten lang flink inspannen. Dit gebeurt bij Ocon Sport, een sportmedische kliniek in Hengelo. Na afloop van

de springsessie wordt dezelfde blaas-test gedaan. „Let op Robine, we gaan eens even kijken hoe het met je longen is. Doe je mond om deze tuit en blaas maar flink uit”, zegt Driessen. „Heel hard, nog harder blazen!” Robine vindt het een leuk spelletje. „Jeetje, dat doe je fantastisch!” Driessen vraagt ondertussen van alles aan de ouders van de kleuter. „Zit ze al op zwemles en hoe gaat dat? Kan ze door het gat zwemen?” Moeder knikt bevestigend. „Dat is een goede graadmeter”, legt de sportarts uit. „Als ze veel last van haar astma zou hebben zou dat echt niet gaan.” Robine en haar zusje gaan mee naar de koele kamer, het is er rond de 10 graden. In het midden staat een felgekleurd springkussen. Robine heeft haar schoenen in een seconde uit en duikt op het opblaasbare springkasteel. „Bij deze temperatuur ontstaan sneller ademhalingsmoeilijkheden”, verklaart de kinderarts. „Je bootst dus een situatie na waarbij astmapatiënten last krijgen. Koude lucht is droog, bevat weinig vocht. Daar reageren luchtwegen en slijmvliezen op, zeker als je astmatisch bent. In combinatie met een for-

se inspanning waarbij de ademhaling omhoog gaat kun je dus uitstekend meten of er sprake is van inspanningsbenauwdheid.” Vroeger werd vaak gezegd dat kinderen met inspanningsastma pas na de inspanning benauwd werden, gaat Thio verder. „Uit onze test blijkt dat ongeveer een derde van de kinderen het ook tijdens de test al benauwd krijgen.” Er zijn verschillende manieren om te zien of je kind astmatische klachten heeft, vertelt de arts. „Het komt voor dat ouders denken dat het onwil is als een kind niet meer mee wil doen met voetballen of gymmen en aan de kant gaat staan. Of ze vermoeden dat het onvoldoende conditie heeft. Maar in werkelijkheid blijkt het kind het gewoon niet meer te kunnen vanwege astma. Daarom is het goed de signalen te herkennen.”

‘Koude lucht is droog. Daar reageren luchtwegen en slijmvliezen op’

De neusvleugels gaan zichtbaar wijder open om meer zuurstof te krijgen. „De schouders gaan omhoog, worden opgetrokken. De ademhaling versnelt, soms zie je intrekkingen in de hals. Het kind is minder spraakzaam.” Astma is in principe goed te behandelen met ‘pufjes’, maar er zijn ernstige aanvallen die moeilijker te controleren zijn. Zoals Robine had. „Dat kan heel beangstigend zijn”, zegt Driessen. Voor nu is hij echter ‘supertevreden’. „Het gaat heel erg goed, de luchtwegen zijn stabiel.” Twee ouders glimlachen opgelucht. „We gaan de medicijnen wat afbouwen, het pufje in de avond halen we eraf. Over een paar maanden spreken we elkaar om te kijken hoe het gaat.” Het is niet te voorspellen hoe astma zich ontwikkelt bij jonge kinderen, zegt Driessen. „Een kind kan er absoluut helemaal overheen groeien. Het kan ook een hele tijd beter gaan en na jaren toch weer opzetten. Als we toch eens wisten hoe dat werkte.”

Voor nu is Robine met vlag en wimpel geslaagd voor de test. Ze huppelt door de gang. „Goed gedaan, nu lekker weer naar huis.”

Astma is een veelvoorkomende chronische ontstekingsziekte van de luchtwegen. Symptomen zijn benauwdheid, kortademigheid, hoesten en piepende ademhaling. Een astma-aanval kan optreden bij prikkelende stoffen waarvoor de patiënt allergisch is, bij een verkoudheid of na een zware inspanning. De ernst van de klachten verschilt van lichte tot levensbedreigende gevallen. Aangenomen wordt dat astma het gevolg is van een combinatie van omgevings- en genetische factoren.